

	ΜΑΘΗΜΑ - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΗ ΥΛΗ	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
	ΤΑΞΗ	Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ (απόφοιτοι)
	ΟΝΟΜ/ΝΥΜΟ	
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	
	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	23 Μαΐου 2020

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

Η συντάκτρια του κειμένου παραθέτει τα διαχρονικά χαρακτηριστικά του ήρωα. Αρχικά, αναζητώντας τον ορισμό της λέξης παραθέτει πως οι ήρωας διαθέτουν ξεχωριστά στοιχεία και συνιστούν πρότυπα προς μίμηση. Μάλιστα αναφέρει πως έχουν ιδιότητες που δεν διαθέτουν οι πολλοί και κάνει αντιπαραβολή με εκείνους των παραμυθιών. Θεωρεί πως οι πράξεις του υπερβαίνουν την ανθρώπινη υπόσταση, ωθούνται συνήθως σε ανιδιοτελή προσφορά άσχετα αν σε κάποιες περιπτώσεις απομυθοποιούνται. Τέλος, επισημαίνει πως αν και είναι άνθρωποι οι δράσεις τους ξεπερνούν τα όρια της φύσης τους και καταφέρνουν να εκπληρώνουν τις ευθυμίες των απλών ανθρώπων.

B.1.

- 1) Λ «Η κοινωνική ανθρωπολογία...τα πρακτικά τους προβλήματα»
- 2) Σ «Αυτά είναι ότι... μόνο εκείνοι» και «οι ήρωες της Ιστορίας...του 1821»
- 3) Λ «Παρά τις προφανείς διαφορές τους... σταθερά χαρακτηριστικά»
- 4) Λ «Όσο είμαστε ,μικροί... μαζί τους»
- 5) Σ «Μπορούν έτσι να ενσαρκώνουν...για τους υπόλοιπους»

B.2.

- α) Αιτιολογεί άμεσα την ανάγκη ύπαρξης ηρώων (διότι)
- β) Τονίζεται η ανάγκη της ύπαρξης ηρώων μέσα από
 - 1)τη χρήση αντιθετικής σύνδεσης («ανθρώπινα μεν ... αλλά»)
 - 2) ασύνδετο σχήμα («διαπερνούν ... που τελειώνουν»)
 - 3)διαζευκτική σύνδεση («είναι φιγούρες...μετουσιώνουν»)
- γ) Επίκληση στο συναίσθημα με μεταφορική χρήση λόγου («να διαπερνούν τα σύνορά της», «από πού αρχίζουν και πού τελειώνουν», «διαπερνούν τα όρια της ύπαρξης», «ενσαρκώνουν την ελπίδα»)
- δ) Χρήση σχολίου
 - 1)Λεκτικού («ελπιδοφόρο μήνυμα»)
 - 2)σημείου στίξης (!)

B.3.

πρωταγωνιστής: πρώτος + αγώνας, αγώνισμα, αγωνοδίκης, αγωνία
 φυσιογνωμία: φύση + γνώμη, συγγνώμη, γνωστός, γνωμοθετικός
 λογοτεχνικού: λόγος + τέχνη, τεχνίτης, καλλιτέχνης, τεχνογνωσία
 κινηματογραφικού: κίνηση + γράφω, ορθογραφία, γραφίστρια, γραφικός
 αγαθοεργές: αγαθός + έργο: εργασία, εργοθεραπεία, εργατικότητα
 ανθρωπολογία: άνθρωπος + λόγος, λογικός, λογοθεραπεία, έλλογος
 μυθολογίας: μύθος + λόγος, βλ. παραπάνω
 καθημερινούς: κάθε + ημέρα, ημερήσιος, ημερολόγιο, ημερίδα

ΘΕΜΑ Β4.

Ένας από τους τρόπους πειθούς είναι η επίκληση στη λογική με μέσο το επιχείρημα «Διότι ... πραγματικότητα». Με αυτό επιδιώκει να δώσει απάντηση στο ερώτημα που αποτελεί και τον τίτλο του αποσπάσματος «γιατί έχουμε ανάγκη τους ήρωες».

Ένας δεύτερος τρόπος πειθούς είναι η επίκληση στην αυθεντία του Γιωσαφάτ, με αποσπάσματα από το έργο του «Είναι σαν εκείνοι να μπορούν να διαπερνούν τα «σύνορά τους», να μην έχει σημασία «από πού αρχίζουν και πού τελειώνουν», δηλαδή να διαπερνούν τα όρια της ύπαρξής τους που ορίζονται πρωταρχικά από το δέρμα». Με την επίκληση στην αυθεντία αφενός καταδεικνύει την βιβλιογραφική της ενημέρωση και αφετέρου επιδιώκει να ενισχύσει την αξιοπιστία της άποψής της, δηλαδή ότι οι ήρωες είναι απαραίτητοι.

Τέλος, τρίτος τρόπος πειθούς είναι η επίκληση στο συναίσθημα με ποικίλα μέσα:

- συναισθηματικά φορτισμένο λεξιλόγιο (ελπίδα, επιθυμιών, φόβο, ελπιδοφόρο)
- μεταφορές (ενσαρκώνουν την ελπίδα, να διαπερνούν τα σύνορά τους, θαύμα)
- χρήση α' προσώπου πληθυντικού αριθμού (μας επιτρέπουν ... επιθυμιών μας)
- σημεία στίξης (εισαγωγικά: «θαύμα», θαυμαστικό: Ελπιδοφόρο μήνυμα και για τους υπόλοιπους!)

Με όλα αυτά τα μέσα επιδιώκει να δημιουργήσει στο τέλος του άρθρου ένα φορτισμένο συναισθηματικό κλίμα ελπίδας, αυτοπεποίθησης, ανύψωσης του ηθικού των δεκτών και ευγνωμοσύνης για τους καθημερινούς «ήρωες».

ΘΕΜΑ Δ.

Επικοινωνιακή περίσταση: άρθρο στη σχολική εφημερίδα

Τίτλος

Οι ήρωες της ... διπλανής πόρτας

Πρόλογος

Κατά την τελευταία δεκαετία η χώρα μας βίωσε μια πρωτόγνωρη σε περίοδο ειρήνης οικονομική ύφεση. Σήμερα η υγειονομική κρίση φαντάζει απροσπέλαστο εμπόδιο όχι μόνο για τους προφανείς λόγους υγείας, αλλά και για οικονομικούς. Σε μια τέτοια εποχή καθένας μας αφενός αντλεί δυνάμεις από τον εαυτό του, ταυτόχρονα όμως αναζητά στηρίγματα, πρότυπα και αντιλήψεις που θα τον βοηθήσουν να αντιμετωπίσει την καθημερινότητά του. Πόσω δε μάλλον για τους νέους η αναζήτηση αυτή γίνεται απαραίτητο εφόδιο για το ξεκίνημα της ενήλικης ζωής τους.

Κύριο μέρος

Ζητούμενο πρώτο

Τα πρότυπα είναι σημαντικά για τους νέους γιατί οι νέοι είναι:

- Αδιαμόρφωτοι και ανολοκλήρωτοι.
- Εύπλαστοι και φιλόδοξοι.
- Οραματιστές αλλά και ανασφαλείς, αναζητούν την κοινωνική αποδοχή.
- Αμφισβητίες και αντιδραστικοί προς καθετί κατεστημένο.
- Απογοητευμένοι από τους μεγάλους, ψάχνουν για ερείσματα που ανταποκρίνονται στο δικό τους κόσμο του μέλλοντος.

τους κόσμο του μέλλοντος.

- Εύπιστοι από τη φύση τους, αλώνονται από τα εκθαμβωτικά είδωλα των μέσων ενημέρωσης.
- Μόνοι στο πολύβουο πλήθος των σύγχρονων πόλεων, σε οικογένειες που δεν επικοινωνούν, «συνομιλούν» με την αφίσα του ειδώλου τους.

«συνομιλούν» με την αφίσα του ειδώλου τους.

Ο ρόλος των προτύπων είναι ιδιαίτερα σημαντικός, γιατί τα θετικά πρότυπα:

- Αναζωογονούν και στηρίζουν ψυχικά στις δύσκολες στιγμές, ενώ παράλληλα οδηγούν στην αυτογνωσία και διαμορφώνουν το χαρακτήρα του νέου.

- Δραστηριοποιούν πνευματικά, καλλιεργούν τον κριτικό τρόπο σκέψης, κινητοποιούν τη δημιουργική φαντασία.
- Αποτελούν αξιακούς και αγωνιστικούς οδοδείκτες.
- Συμβάλλουν στην άμβλυνση του χάσματος των γενεών και συστρατεύουν τους νέους στην επίτευξη του κοινωνικά ωφέλιμου.
- Απομακρύνουν το άγχος και καθιστούν τους νέους αισιόδοξους.
- Διαμορφώνουν και εδραιώνουν την εθνική συνείδηση.
- Καλλιεργούν την εργατικότητα, τη συνεργασία και την πρωτοβουλιακή παρέμβαση.
- Δημιουργούν ελεύθερους και υπεύθυνους νέους με κοινωνικό ήθος.

Μεταβατική παράγραφος

Εύλογα μπορούμε να θέσουμε το ερώτημα «πού βρίσκονται όλοι αυτοί»; Πού είναι τα πρότυπα αυτά που θα καθοδηγήσουν τους νέους στη σύγχρονη πραγματικότητα; Ενδεχομένως βρίσκονται στο κοντινό μας περιβάλλον, αλλά και έξω από αυτό σε όλα τα πεδία της ανθρώπινης δραστηριότητας.

Ζητούμενο δεύτερο

Πρότυπα της εποχής μας

1. Πολιτικοί, κοινωνικοί και θρησκευτικοί ηγέτες, που θέτουν τον εαυτό τους στην υπηρεσία του ανθρώπου και αγωνίζονται για την ειρήνη, την ελευθερία και τη δικαίωση καταπιεσμένων λαών και κοινωνικών μειονοτήτων.
2. Πνευματικοί ηγέτες, που με τον παιδαγωγό τους λόγο αφυπνίζουν συνειδήσεις και διαμορφώνουν αξίες που ολοκληρώνουν, αναδεικνύουν και καταξιώνουν τον άνθρωπο.
3. Επιστήμονες, που αφιερώνουν την επιστήμη και τον εαυτό τους στην υπηρεσία του ανθρώπου.
4. Οικολόγοι, που στρατεύονται στον αγώνα για τη διάσωση του φυσικού περιβάλλοντος, που καθημερινά καταστρέφεται.
5. Στη σύγχρονη πραγματικότητα αναδείχθηκαν και νέα πρότυπα εργατικότητας και αυταπάρνησης, όπως το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό. Για την αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης τέθηκαν και τίθενται μέχρι σήμερα «στην πρώτη γραμμή του πυρός». Μάλιστα, η προσπάθειά τους είναι ακόμα πιο αξιοσημείωτη, καθώς οι ελλείψεις των συστημάτων υγείας είναι εμφανείς, με συνέπεια την ανάγκη υπερεργασίας τους. Το πιο σημαντικό, βεβαίως, στοιχείο αποτελεί ότι όχι μόνο νόσησαν από τον συγκεκριμένο ιό, αλλά κάποιοι από αυτούς έχασαν και τη μάχη της ζωής.
6. Εκπαιδευτικό προσωπικό, που με ζήλο και περίσσεια όρεξη, ανταποκρίθηκε στην πραγματικότητα της καραντίνας και κράτησε το ηθικό των νέων ακμαίο, παρά τις δυσκολίες προσαρμογής. Συνέβαλαν τα μέγιστα στην αναπλήρωση της καθημερινότητας, στην εδραίωση ενός συναισθήματος εμπιστοσύνης, στην ψυχολογική στήριξη των νέων λειτουργώντας και πέρα από τον καθαρά εκπαιδευτικό τους ρόλο.
7. Αθλητές και αθλήτριες, που με το πάθος τους ξεπερνούν τις σωματικές προδιαγραφές και εμπνέουν τους νέους να συνεχίζουν την προσπάθειά τους για ένα καλύτερο μέλλον.
8. Καλλιτέχνες, ηθοποιοί, λογοτέχνες με το λόγο τους, με τις συνήθειές τους, με τις αξίες που φέρουν ως άτομα ενισχύουν την υπό διαμόρφωση προσωπικότητα των νέων.
9. Κάθε άτομο ξεχωριστά, κατά τη διάρκεια της καραντίνας, μπορούμε να πούμε ότι υπήρξε πρότυπο. Σε μια εποχή που η τήρηση των νόμων υπήρξε η απαραίτητη προϋπόθεση για τη μείωση των επιπτώσεων της πανδημίας, που η παραπληροφόρηση και η συνωμοσιολογία κυριαρχούσαν, οι κάτοικοι της Ελλάδας έδειξαν πρωτοφανή σεβασμό έναντι των νόμων και με τον τρόπο τους διαφύλαξαν τη δημόσια υγεία. Προφανώς η λήψη μέτρων από την πολιτική και επιστημονική ηγεσία προηγείται, αλλά στην πράξη εξαρτάται από τον καθένα και την καθεμιά η τήρηση των ειλημμένων αποφάσεων.

Επίλογος

Τα πρότυπα, επομένως, μπορούμε να τα αναζητήσουμε σε διάφορα επίπεδα. Επίσης, βέβαιο είναι ότι η προσοχή και το ενδιαφέρον μας εστιάζει, κυρίως, στα προβεβλημένα από τα μέσα ενημέρωσης και τα κοινωνικά δίκτυα. Στην καθημερινότητα, όμως, τα πρότυπα είναι άνθρωποι καθημερινοί και

απλοί, είμαστε εμείς. Με τη συμπεριφορά μας και την καθημερινότητά μας μπορούμε να γίνουμε το «οι ήρωες της ... διπλανής πόρτας»!

ΝΕΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ